Gemeente Geertruidenberg

Raadsvoorstel

Zaaknummer : 20250417130529

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 8 mei 2025
Agendanummer	:
Onderwerp	: Raadsvoorstel Participatie Leefbaarheidsprojecten
Portefeuillehouder	: M.P.C. Hofkens en T. Mertens

Voorstel
De Raad besluit:

1. In te stemmen met voorgesteld participatieproces om de €11,7 miljoen Rijks Leefbaarheidsgelden (inclusief project- en proceskosten) te verdelen ten behoeve van gebiedsinvesteringen om de leefbaarheid in de gemeente te bevorderen.
2. Het College op te dragen de opzet van een gebiedsfonds te verkennen, waarmee op langere termijn leefbaarheidsgelden aan de gemeente Geertruidenberg gekoppeld kunnen worden.

Samenvatting
De Raad heeft op 10 april het College de opdracht gegeven om te starten met de voorbereidingen van het participatieproces rondom de beschikbare leefbaarheidsgelden, zodat gedragen plannen uiterlijk Q1 2026 ingediend kunnen worden. Het College doet hier een procesvoorstel voor.
Het College wil verkennen of er met Tennet en KGG afspraken te maken zijn over het opzetten van een gebiedsfonds om daarmee langjarig financiële ruimte te creëren voor gebiedsontwikkeling om de leefbaarheid in de gemeente te versterken en verbeteren.

Inleiding
Binnen de gemeente Geertruidenberg is sprake van een kwetsbare balans tussen leefbaarheid, natuur, brede welvaart en economie. De huidige opgaven vanuit de energietransitie brengen een grote druk met zich mee als het gaat om fysieke ruimte en leefbaarheid. Het Rijk heeft hiervoor Leefbaarheidsgelden beschikbaar gesteld. Voor de gemeente Geertruidenberg betreft dit € 11,7 miljoen. In het kader hiervan start de gemeente een participatieproces op om te komen tot gedragen besluitvorming over de besteding van de gelden.

Verkenning gebiedsfonds
In de gemeente Geertruidenberg wordt een converterstation geplaatst aan Standhanzensedijk en het 380-KV hoogspanning station uitgebreid. Er komen naast het converterstation nog andere infrastructurele energieprojecten richting Geertruidenberg. De planning is dat de installaties in 2032 in gebruik genomen worden. De werken en de ingebruikname ervan hebben invloed op de omgeving. Het college wil structurele dekking realiseren voor leefbaarheidsprojecten in de gemeente Geertruidenberg die langjarig kunnen worden opgepakt. Het College ziet dan ook kansen om met dit gebiedsfonds lokaal meerjarige ondersteuning te bieden aan de gemeente Geertruidenberg voor projecten die een positieve impact hebben op de leefbaarheid en de landschappelijke inpassing. Voorwaarde voor het fonds is dekking door het Rijk/TenneT.

Argumenten
1.1 Leefbaarheidsgelden vanuit de gebiedsinvesteringen moeten in de 1e tranche bijdrage aan de leefbaarheid in Geertruidenberg
In het Amergebied wordt een converterstation gebouwd en het elektriciteitsnet uitgebreid en verbeterd. Zeer waarschijnlijk volgen er nog meer projecten in dit gebied. Duidelijkheid over de precieze projecten en waar ze landen volgt later. Dat leidt tot vragen en zorgen bij de bewoners van Geertruidenberg. Bewoners van Geertruidenberg-West zullen hier het meeste van merken. Om de eventuele negatieve effecten van deze projecten zoveel mogelijk weg te nemen en de leefbaarheid te verbeteren, stelt het College een participatieproces voor om de €11,7 miljoen leefbaarheidsgelden hiervoor in te zetten zodat de leefbaarheid verbeterd kan worden.

Deze investering wordt gedaan vanuit de door het Rijk beschikbaar gestelde leefbaarheidsgelden. Tijdens de raadvergadering van 10 april is een lijst vastgesteld met prioritaire projecten. Deze lijst bevat 5

leefbaarheidsprojecten die de overlast voor de inwoners van Geertruidenberg West moeten verminderen en de leefbaarheid verbeteren. Deze lijst maakt onderdeel uit van ons eisenpakket in de onderhandelingen met TenneT en RWE.

1.2 De leefbaarheidsgelden worden voorgelegd voor participatie aan de kern Geertruidenberg
Parallel aan de onderhandelingen vindt er een participatieproces plaats. De werkgroep Energiek heeft een lijst met meer dan 60 leefbaarheidsprojecten opgesteld. Een nog op te zetten lokale stakeholderstafel (1.3) wordt gevraagd om deze lijst van 60 door hoofdelijke stemming terug te brengen tot maximaal 30 projecten. Daarna worden twee bijeenkomsten georganiseerd voor inwoners uit de kern Geertruidenberg. Aan hen worden deze 30 leefbaarheidsprojecten volgens een participatie proces gepresenteerd met de opdracht de verschillende projecten te prioriteren. Door maximaal 30 projecten te behandelen voorkomen we dat inwoners overspoeld worden met informatie en geven we hen de gelegenheid om goed geïnformeerd prioriteiten te stellen. Hoe deze avonden eruit zullen zien, is opgenomen in de bijlage. Het proces hiernaartoe wordt verder bij 'Uitvoering en proces' beschreven. Na vaststelling van de prioritering wordt de raad op de hoogte gesteld middels een raadsinformatiebrief.

1.3 Lokale stakeholdertafel oprichten
Tijdens de raadvergadering van 10 april is er aangegeven om een lokale stakeholdertafel in te richten. Dit overlegplatform is in samenwerking met de werkgroep Energiek opgezet en omvat vertegenwoordigers van diverse belanghebbende partijen. Het doel van de lokale stakeholdertafel is om vraagstukken rondom de leefbaarheidsprojecten te bespreken en te beoordelen. De volgende belanghebbenden worden benaderd voor dit overleg:

- Meerdere direct omwonenden
- Natuurfederatie
- Oudheidkundige kring Geertruidenberg
- Economische platform Geertruidenberg
- Toeristisch Platform Geertruidenberg
- Staatsbosbeheer Biesbosch

Het gehele proces zal ambtelijke ondersteund worden. TenneT en RWE worden inhoudelijk betrokken, maar hebben geen rol in prioritering.

1.4 Overhead proceskosten onderdeel van € 11,7 miljoen leefbaarheidsgeld
De Gemeente Geertruidenberg beschikt niet over de financiële middelen om de proceskosten en de inzet van personeel voor de begeleiding van het participatieproces en de daaruit voortkomende projecten te betalen. De kosten hiervan worden gedekt met de door het rijk toegezegde 10% overheadkosten die door de gemeente vanuit de €11,7 miljoen leefbaarheidsgelden betaald mogen worden.

1.5 Besluitvorming na participatieproces: RIB en Collegebesluit
Na de participatieavonden wordt alle input van de inwoners verzameld en geanalyseerd. De opgestelde prioriteitenlijst en een samenvatting van de participatieavonden worden gepresenteerd aan de gemeenteraad middels een raadsinformatiebrief. Deze brief informeert de raad over de uitkomsten van de participatieavonden.

Het college neemt de input van de inwoners mee in de uiteindelijke besluitvorming waarbij ook rekening wordt gehouden met de voorwaarden van de Rijksauditdienst. Het college doet vervolgens een voorstel aan de Raad naar aanleiding van de voorselectie door de stakeholderstafel en het participatieproces. Vervolgens stelt de Raad de voorselectie vast. Zodra de besluiten zijn genomen, start de uitwerking van de geselecteerde leefbaarheidsprojecten.

2.1 Verkenning opzet gebiedsfonds voor leefbaarheidsprojecten gemeente Geertruidenberg
De werkzaamheden van de energie-infrastructurele werken zullen vele jaren in beslag nemen. Daarom moeten we met TenneT en het ministerie KGG verkennen of het opzetten van een gebiedsfonds dat langjarig structureel gevuld wordt tot de mogelijkheden behoort.

2.2 Verdeling West – Kern - Gemeente Geertruidenberg
De 5 projecten waarvan de Raad op 10 april heeft aangegeven dat deze prioritair in de uitvoering zijn, zijn gericht op Geertruidenberg-West. Voor leefbaarheidsprojecten die binnen de € 11,7 miljoen Leefbaarheidsgelden kunnen worden ingediend te ontvangen, worden met de inwoners van Kern Geertruidenberg afspraken gemaakt. Met de gelden uit het gebiedsfonds kunnen leefbaarheidsprojecten in de hele gemeente Geertruidenberg gerealiseerd worden.

2.3 Lokaal besluitvormingsproces bij verdeling van de gelden.
Over de bestedingsvoorwaarden van de gelden vanuit het gebiedsfonds moeten nog afspraken gemaakt worden. Door te verkennen wat voor College en Raad voor de gemeente wenselijk en randvoorwaardelijk is kunnen hier heldere afspraken over gemaakt worden om aan het Rijk voor te leggen.

Kanttekeningen
1.1 Afhankelijkheden besteding leefbaarheidsgelden
Het uiteindelijke besluit over de leefbaarheidsprojecten wordt mede gevormd door de voorwaarden vanuit de EU en hoe daarop gehandhaafd wordt door de Rijksauditdienst. Daarnaast worden onderzoeken over de overlast en waar de meeste impact te merken is meegenomen in de besluitvorming.

1.2 Vaststelling van de definitieve projectlijst door het College
Het college en de gemeenteraad hebben de bevoegdheid om uiteindelijk andere keuzes te maken. Dit staat echter wel op gespannen voet met het voorgestelde participatieproces.

1.3 Participatieproces randvoorwaardelijk
Mocht niet gekozen voor het participatieproces, dan worden de gelden niet toegewezen. Het is namelijk randvoorwaardelijk dat er participatie plaatsvind.

2.1 Rijksmiddelen voor opzet gebiedsfonds
Om een gebiedsfonds daadkrachtig te kunnen inzetten is het van belang dat het om een meerjarig fonds gaat dat jaarlijks aangevuld wordt met substantiële Rijksmiddelen. Het is daarom aan te bevelen om te onderzoeken of in regionaal Powerport verband afspraken te maken zijn over het op te zetten gebiedsfonds, omdat daarmee de onderhandelingspositie sterker wordt.

Financiën
De begeleiding, ontwikkeling en uitvoering van de participatieprojecten en de voorbereiding van de 5 prioritaire projecten wordt volledig gedekt vanuit de € 11,7 miljoen leefbaarheidsgelden van het Rijk.
Het gebiedsfonds is alleen mogelijk bij langjarig toegezegde financiële dekking vanuit het Rijk. Wanneer tot het voorbereiden van het gebiedsfonds gekozen wordt, kunnen deze kosten niet uit de overhead van de leefbaarheidsgelden gedekt worden. Daarom is het voorwaardelijk dat er langjarige toezeggingen moeten zijn vanuit het Rijk. Eventuele extra uitvoeringskosten worden in een tussenrapportage opgenomen.

Communicatie
De focus van de communicatie ligt op het bereiken van de inwoners van de gemeente in het kader van het participatieproces en zuivere besluitvorming. Daarnaast is er aandacht voor communicatie met betrokken stakeholders en communicatie die gericht is op het onderhouden van een goede werkrelatie met de partners van de ontwerptafel.

Uitvoering en proces
In opdracht van de Raad zijn de voorbereidingen van het participatieproces rondom de gebiedsinvesteringen in Geertruidenberg gestart. Hiervoor lopen er twee trajecten; een traject om tot een lijst met 30 leefbaarheidsprojecten te komen en een traject om voorbereidingen te treffen voor de participatieavonden.

Om tot de lijst met 30 leefbaarheidsprojecten te komen, wordt voorgesteld om het volgende proces te volgen:

1. Het college vult de lijst met de ±60 leefbaarheidsprojecten van de werkgroep Energiek aan met eigen projectvoorstellen.
2. Zowel ambtelijk als in de werkgroep Energiek wordt er een controle uitgevoerd op de gehele lijst. Hierbij worden projecten verwijderd die, naar verwachting, niet mogelijk zijn volgens de EU-voorwaarden en welke projecten een bijdrage krijgen vanuit TenneT en RWE.
3. De lokale stakeholdertafel krijgt de opdracht om de gehele lijst terug te brengen naar maximaal 30 projecten. Deze 30 projecten worden in de PWE voorgelegd aan de kern Geertruidenberg.

Wanneer	**Wat**
8 mei	Raad besluit
13 mei	College vult de lijst leefbaarheidsprojecten aan met eigen voorstellen
16 mei	Ambtelijke controle uitvoerbaarheid lijst
21 mei	Werkgroep Energiek controle uitvoerbaarheid lijst
	Versturen uitnodiging kern GTB voor PWE-avonden

28 mei	De lokale stakeholdertafel brengt lijst terug naar maximaal 30 projecten en checkt of er projecten missen
29 mei – 10 juni	30 projecten voorzien van informatie en voorbereiden avonden
half juni	Eerste participatieavond PWE
half juni	Tweede participatieavond PWE
eind juni	Raadsinformatiebrief over uitkomsten participatieavonden
Begin juli	Vaststelling definitieve projectlijst door College
Half juli	Vaststelling door de Raad
Half september	Per leefbaarheidsproject opzetten van een projectteam, schrijven projectplan en opstellen begroting
Q1 2026	Uiterlijke termijn indiening aanvraag leefbaarheidsgelden
Na besluit toekenning	Uitvoering leefbaarheidsproject door initiatiefnemers

Bijlagen
1. Voorstel participatie en gebiedsinvestering

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij vaststelling aan.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,
de secretaris, de burgemeester,

R. Brekelmans M. Witte

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg.

Gelet op:

Besluit:
De raad besluit:
1. In te stemmen met voorgesteld participatieproces om de €11,7 miljoen Rijks Leefbaarheidsgelden (inclusief project- en proceskosten) te verdelen ten behoeve van gebiedsinvesteringen om de leefbaarheid in de gemeente te bevorderen.
2. Het College op te dragen de opzet van een gebiedsfonds te verkennen, waarmee op langere termijn leefbaarheidsgelden aan de gemeente Geertruidenberg gekoppeld kunnen worden.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 8 mei 2025,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

G. Brunsveld M. Witte